

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 11P/41/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118201682
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adriana Dobiášová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2018:4118201682.4

Uznesenie

Okresný súd Nitra, sudkyňou Mgr. Adrianou Dobiášovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti J.: L., nar. XX.XX.XXXX, S., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX, t.č. umiestnené v Detskom domove Žitavce, Hlavná 102, Žitavce, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matky W. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., Y. XXX a nebohého otca S. B., nar. X.X.XXXX o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra na nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje u maloletých detí J.: L., nar. XX.X.XXXX, S., nar. XX.X.XXXX a K., nar. XX.X.XXXX výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine číslo 36/2005 Z.z. v platnom znení, a to zabezpečenie odbornej pomoci maloletým deťom a úpravy rodinných a sociálnych pomerov u maloletých detí ich pobytom v zariadení Detského domova Žitavce, Hlavná 102, Žitavce najdlhšie na dobu 6 mesiacov.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ ÚPSVaR Nitra sa návrhom doručeným Okresnému súdu Nitra dňa 8.2.2018 domáhal, aby súd nariadil výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletým deťom a úpravy sociálnych pomerov a rodinných pomerov u detí. Súčasťou návrhu navrhovateľa vo veci samej bol aj jeho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP, ktorým požadoval, aby súd uložil matke maloletých detí W. J., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. 349, E. povinnosť odovzdať maloleté deti J.: L., nar. XX.XX.XXXX, S., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Detského domova Žitavce, Hlavná 102, Žitavce.

2. Na pojednávania nariadené na deň 5.3.2018 a 13.4.2018 sa nedostavila matka maloletých detí, ktorej boli predvolania riadne doručené. Svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnila, nežiadala o odročenie pojednávania, a preto súd pojednával podľa § 31 Civilného mimosporového poriadku v neprítomnosti matky maloletej.

3. Navrhovateľ - ÚPSVaR Nitra na pojednávaní uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiam obsahu písomne podaného návrhu v tejto veci, pretože je v záujme maloletých detí, aby u nich bolo nariadené výchovné opatrenie, nakoľko deti boli prijaté do Detského domova Žitavce 22.2.2018. Je to ešte krátka doba na adaptáciu sa detí a rovnako aj osvedčenie úrovni spolupráce matky detí s domovom. Preto z hľadiska skutočností, ktoré viedli aj k nariadeniu neodkladného opatrenia a umiestnenie detí v detskom domove a vôbec ich vyňatie z rodinného prostredia má za to, že bude v záujme detí a aj matky detí ak s nimi bude pracovať tím odborníkov na úrovni detského domova a na úrovni ÚPSVaR Nitra v rámci pracovných stretnutí a podarí sa rodinné prostredie asanovať. Preto navrhol, aby súd nariadil u mal. detí J. výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine.

4. Navrhovateľ v konečnom návrhu uviedol, že sa plne pridrižiava svojich doterajších vyjadrení a požaduje, aby súd návrhu v tejto právnej veci vo veci samej vyhovel.

5. Kolízny opatrovník v konečnom návrhu uviedol, že na základe vykonaného dokazovania má za to, že je v záujme maloletých detí i samotnej matky detí, aby bolo u detí nariadené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníka konania, oboznámil sa s nasledovnými písomnosťami: návrh na nariadenie NO s návrhom vo veci samej, rodné listy mal. detí, uznesenie OS NR č. k. 11P/41/2018-21 z 8.2.2018- nariadenie NO, správu ZŠ Vinodol, správu ÚPSVaR Nitra, správu Obce Vinodol, správu Detského domova Žitavce o umiestnení detí, správa ÚPSVaR Nitra z 10.4.2018 ohľadom pobytu detí v Detskom domove Žitavce a práce s rodinou a zistil tento skutkový stav a právny stav veci.

7. Maloleté deti J.: L., nar. XX.XX.XXXX, S., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX, pochádzajú z matky W. J., nar. XX.XX.XXXX a nebohého otca S. B.. Okresný súd Nitra na návrh navrhovateľa ÚPSVaR Nitra uznesením č. k. 11P/41/2018-21 zo dňa 8.2.2018 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil matke maloletých detí povinnosť odovzdať maloleté deti J. do starostlivosti Detského domova Žitavce, Hlavná 102, Žitavce. Súd súčasne rozhodol, že neodkladné opatrenie bude platiť do právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení výchovného opatrenia. Neodkladné opatrenie bolo nariadené z dôvodu, že v domácnosti, v ktorej žili maloleté deti s ich matkou, boli život a zdravie detí vážne ohrozené, pretože matka detí nedokázala zabezpečiť základné potreby detí, mala nezodpovedný prístup k plneniu si rodičovských povinností, prenechávala zodpovednosť na jej už plnoleté deti, ktoré majú samé existenčné problémy, čím ohrozovala psychický, fyzický a sociálny vývin jej maloletých detí. Matka detí bola v čase nariadenia neodkladného opatrenia nezamestnaná. Matka detí riadne nezabezpečovala starostlivosť o deti, nechávala ich samé doma, deti nemali dostatok jedla, žiadnu výchovu ani dozor a matku vôbec nepočúvali. Nechodili riadne do školy a nevhodne sa správali voči matke, ako aj obyvateľom obce. Bratia sa k maloletej sestre správali nevhodným spôsobom, neprimerane ju fyzicky trestali. Matka mala benevolentný prístup k plneniu si rodičovských povinností a nezabezpečovala dostatočnú osobnú hygienu, hygienu bývania a u maloletých detí tiež dochádzalo k zanedbávaniu povinnej školskej dochádzky. Napriek tomu, že matke bolo uložené výchovné opatrenie z úrovne ÚPSVaR, a to dohľad nad výchovou maloletých detí, toto opatrenie nevedlo k náprave. Bol vypracovaný plán sociálnej práce s rodinou a dieťaťom a plán výchovného opatrenia. Maloleté deti pri pohovore potvrdili, že matka chodievala domov neskoro večer, a to keď pracuje. V tom čase deti boli buď samé doma alebo chodili k plnoletým sestrám, ktoré zabezpečovali o ne starostlivosť. Matka s ÚPSVaR nespolupracovala, nedostavila sa na predvolanie a to ani napriek upozorneniu, že deti budú musieť byť vyňaté z prirodzeného rodinného prostredia. Miestna poriadková služba uviedla, že deti sa sami túlili po obci v neskorých večerných hodinách. Maloletý L. do školy nechodil vôbec a maloletý S. vynechával vyučovanie hodiny. Deti pri pohovore popierali problémy, uviedli že doma je všetko v poriadku a matka sa o ne riadne postará. Neprimerané správanie a nedostatočnú starostlivosť matky však potvrdila aj správa obce Vinodol, podľa ktorej matka bola každoročne riešená pre záškoláctvo detí, rodina je monitorovaná už od roku 2011. Poriadok v domácnosti bol na minimálnej úrovni. Dom, v ktorom maloleté deti s matkou bývali, bol bez elektriny a mali malé zásoby dreva na kúrenie. Matka napriek tomu, že je nezamestnaná sa nezaujímalá o pracovné príležitosti na Obecnom úrade Vinodol. Z evidencie uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Nitra bola vyradená z dôvodu, že sa nedostavila na termín predvolania.

8. Správa Základnej školy Vinodol umožnila súdu zistiť, že maloleté deti mali nedostatočnú dochádzku do školy, vysoký počet neospravedlnených hodín, maloletá K. až 220 a maloletý L. až 308 hodín. Z toho dôvodu deti dosahovali nedostačujúce výsledky. Deti do kolektívu nezapadli, maloletý K. vyčleňovali, podobná situácia bola aj u maloletého S. a L.. Matka so školou nespolupracovala, na intervencie zo strany učiteľov nereagovala a nezúčastňovala sa rodičovských združení.

9. Zo správy ÚPSVaR Nitra z pobytu maloletých detí v Detskom domove Žitavce, kde boli umiestnené na základe vyššie uvedeného neodkladného opatrenia súd zistil, že od umiestnenia do zariadenia maloletý L. a S. nastúpili spoločne do 5. ročníka Základnej školy vo E. a maloletá K. navštevuje 4. ročník uvedenej základnej školy. Adaptácia na podmienky a život v Detskom domove prebehla pomerne rýchlo, bez výraznejších problémov. Súrodenci rešpektujú režim samostatnej skupiny i pokyny vychovávateľov. Sú

aktívni, ochotní zapájať sa do voľno časových a pracovných aktivít organizovaných skupinou. Majú osvojené pracovné návyky. Majú pozitívny prístup aj k plneniu školských povinností. Dochádzka do školy je pravidelná, bez vymeškaných vyučovacích hodín. Do školy chodia deti samostatne autobusom. Vyučovacie výsledky však majú deti slabé vzhľadom na veľké medzery vo vedomostiach v dôsledku vynechávania vyučovania v minulosti. Matka navštívila maloleté deti od umiestnenia v detskom domove len raz, a to dňa 24.3.2018. Dňa 3.4.2018 a 7.4.2018 deti telefonicky kontaktovala. Matka zatiaľ nezačala poriadne spolupracovať s domovom ani s ÚPSVaR Nitra. Cieľom plánu sociálnej práce s rodinou je podpora kontaktov rodiny s deťmi za účelom upevňovania citových väzieb s možnosťou uskutočnenia pobytov maloletých detí v domácom prostredí s perspektívou návratu do domáceho prostredia.

10. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad? dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloleťmu dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin? dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloleťmu dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

11. Podľa § 37 ods. 3, písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloleťmu dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloleťmu dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

12. Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže uložiť výchovné opatrenie podľa odseku 3 aj vtedy, ak jeho uloženie nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

13. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že maloleťm deťom je potrebné uložiť výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, pretože je to nevyhnutné na zabezpečenie odbornej pomoci maloleťm deťom a zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloleťm detí pobytom v Detskom domove Žitavce. V zariadení DeD Žitavce sa maloleté deti nachádzajú už od 22.2.2018 na základe neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 11P/41/2018-21 zo dňa 8.2.2018. Na základe výchovného opatrenia došlo k vyňatiu maloleťm detí z ich rodinného prostredia, v ktorom im aktuálne matka nevie zabezpečiť vhodné podmienky pre ich ďalší priaznivý vývoj a úrovňou svojej starostlivosti, ktorá je výrazne nedostačujúca a povrchná, privodila na strane detí stav, ktorý nie je zlučiteľný s tým, aby deti naďalej zotrvali v jej starostlivosti. Napriek tomu, že UPSVaR Nitra aktívne spolupracoval s rodinou s cieľom zabezpečenia nápravy v domácnosti matky a v jej starostlivosti o deti, táto spolupráca sa neosvedčila, ale navyše si vyžiadala uloženie výchovného opatrenia z úrovne ÚPSVaR, ktoré si však v praxi nespĺnilo svoj účel a k pozitívnym zmenám nevedli ani ciele stanovené v pláne sociálnej práce s rodinou a deťmi. Matka detí sa dopustila výrazných zlyhaní v jej rodičovských povinnostiach, keď tolerovala u detí zanedbávanie povinnej školskej dochádzky a ohrozovala zdravý, psychický, fyzický a sociálny vývin detí. V konečnom dôsledku bola pasívna v ponúkanej spolupráci s UPSVaR Nitra a podmienky v jej domácnosti nedokázala zabezpečiť takým spôsobom, aby mali maloleté deti zabezpečené základné životné potreby na primeranej úrovni. Na strane matky došlo k zlyhaniu vo výchove detí aj tým, že nemala prehľad o školskej dochádzke detí, ako aj o tom kde sa maloleté deti nachádzajú. Nevenovala výchove detí dostatočnú pozornosť a svojím konaním predstavuje aktuálne riziko pre jej maloleté deti. Uvedené skutočnosti boli potvrdené a vyplývajú

zo správ Základnej školy Vinodol, ktorú deti navštevovali, zo správy ÚPSVaR Nitra a tiež zo správy Obecného úradu Vinodol. Správy osvedčujú dostatočným spôsobom aktuálnu neschopnosť matky detí vytvoriť deťom zdravé a priaznivé rodinné prostredie a zabezpečiť riadny výkon jej rodičovských kompetencií. Zo správy ÚPSVaR z pobytu maloletých detí v Detskom domove vyplýva, že deti sa v danom prostredí adaptovali, prosperujú po psychickej aj fyzickej stránke. U maloletých detí došlo k usporiadaniu pomerov vo vzťahu k povinnej školskej dochádzke. Nastúpili do Základnej školy vo Vrábľoch. Detský domov dohliada na ich pravidelnú školskú dochádzku, vzdelávanie, čím prispieva k obnoveniu každodenných vzdelávacích povinností u maloletých detí a k prekonaniu problémov vzniknutých z predtým výrazne zanedbávanej školskej dochádzky zo strany matky maloletých detí. Zabezpečenie odbornej pomoci pre maloleté deti ich ďalším pobytom v Detskom domove Žitavce považuje súd za najvhodnejšie riešenie momentálnej situácie, pretože sa tým zabezpečí jednak odborné výchovno - terapeutické pôsobenie, ako aj eliminácia negatívnych prejavov v správaní maloletých detí, maloleté deti sa nasmerujú na každodenný pevný režim. Cieľom pobytu maloletých detí Detskom domove Žitavce je podporovať a upevniť kontakty s biologickou rodinou, reparovať nevhodné sociálne a rodinné pomery v rodine na strane matky tak, aby sa vytvorila možnosť a podmienky na návrat maloletých detí do ich rodinného domáceho prostredia. S poukazom na uvedené skutočnosti a v najlepšom záujme maloletých detí súd rozhodol, že nariadil u mal. detí výchovné opatrenie, pretože je potrebné, aby pomery na stranách mal. detí a ich matky bolo v rámci odbornej práce s rodinou natavené tak, aby starostlivosť matku o deti bolo možné kvalifikovať ako kvalitnú, lepšiu ako doteraz, aby si matka začala uvedomovať zodpovednosť k jej rodičovstvu a aby získala schopnosti postupne meniť veci u seba a tiež u mal. detí, aby deti svojím konaním a tiež nekonaním neohrozovala a nevystavovala rizikám, ktoré by mohli mať na deti negatívne dopady. Cieľom procesu výchovného opatrenia je predovšetkým práca s rodinou, pomoc odborného personálu a saturovanie potrieb mal. detí predovšetkým z úrovne ich matky. Matka si v rámci procesu plnenia výchovného opatrenia musí jednoznačne uvedomiť jej rodičovskú zodpovednosť ku deťom a vyvinúť maximálne úsilie smerujúce k stavu, aby sa jej deti mohli vrátiť do domáceho prostredia, v ktorom im práve matka vytvorí zázemie a bezpečie pre ich ďalší vývoj a budúcnosť.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku /CMP/ tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.